

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ**

Історія України
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки молодшого спеціаліста
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальність 141 Електроенергетика,
електротехніка та електромеханіка
(шифр і назва напрямку)

спеціалізація 5.141.3 Обслуговування та ремонт електроустаткування
автомобілів і тракторів
(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПП ГСЕ _____)

2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківським державним політехнічним
технікумом

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: А.Ю. Бірюкова, викладач II категорії

Обговорено та рекомендовано методичною радою Харківського державного
політехнічного коледжу

“_____” _____ 20__ року, протокол №__

Голова методичної ради коледжу

Н.М. Мартинова)

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія України» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», спеціалізації 5.141.3 «Обслуговування та ремонт електроустаткування автомобілів і тракторів».

Предметом курсу є вивчення історичних процесів, що протікали на теренах України в сукупності з відомими фактами.

Історія України має своїм завданням формувати всебічно розвинену та соціально активну особу, вона покликана забезпечити глибокі знання історичного шляху українського народу, розвитку його національних цінностей; вміння визначити вклад національних цінностей у загальнолюдські; переконливо засвоїти ідеали гуманізму та демократії; формувати історичну свідомість як основу всієї суспільної свідомості; привити самостійні, творчі, пізнавальні навички підходу до історичного минулого та реального сьогодення.

Виходячи з цієї мети, головні завдання курсу полягають у тому, щоб слухачі виробили навички системно аналізувати основні етапи розвитку минулого українського народу, могли сформувавши комплексне бачення місця і ролі України в системі міжнародних відносин. Крім того, слухач має ознайомитися з методологічними підходами щодо засвоєння політичних, економічних, соціальних і культурних проблем історії українських земель як у вітчизняній, так і в зарубіжній історіографії, виробити навички самостійної роботи з джерелами та літературою та їх критичного аналізу.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Модуль 1. Україна з найдавніших часів до пер.пол XVIIст.

Модуль 2. Україна в XVII-XIX ст.

Модуль 3. Україна на поч. XX ст. Українська державність у 1917-1920рр.

Модуль 4. Україна в 1921 – 1945рр.

Модуль 5. Україна 1945 – до сьогодення

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія України» полягає у формуванні знань щодо:

- Історіософських концепцій формування та розвитку українського етносу;
- Основних закономірностей, суті і наслідків, етапів і процесів українського державотворення;
- Історичних особливостей пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України;
- Історичних аспектів появи чисельних етносів в Україні, найхарактерніші риси їх спілкування між собою в рамках держави;
- Зародження історично української соціальної системи, наявність у ній ознак міжнародного впливу, поєднання історичного і сучасного;

- Об'єктивних умов і суб'єктивних факторів в процесах гуманітарного, політичного життя народу;
- Формування і розвитку історико-етнографічних регіонів України;
- Історичних процесів в міграційних та еміграційних явищах українців;
- Історії та історіографії в еволюції, їх місця та ролі у гуманізації діяльності людини, громадянина;
- Етнополітики та її особливостей в різних періодах життя народу;
- Історії формування соціальних груп та їх ролі у створенні оригінальної форми державності;
- Основних закономірностей розвитку державності, етносів в Україні;
- Визначальних тенденцій розвитку освіти, науки, техніки як фундаментальних основ рівня життя українського етносу;
- Історії формування та діяльності громадських, культурологічних, освітніх, політичних організацій українського народу;
- Еволюції, закономірності, ефективності розвитку (за періодами) державності України.

Завданням навчальної дисципліни є формування знань молодшого спеціаліста відповідно до вимог освітньо-професійної програми, освітньо-кваліфікаційної характеристики та реалізацію загальноосвітніх компетенцій.

Головними завданнями курсу є:

- Формування історичного мислення, наукового світогляду;
- Набуття навичок науково-історичного аналізу;
- Виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу;
- Виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- Основні закони та етапи розвитку людської спільності;
- Витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- Суспільно-історичні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- Історичні події;
- Зародження та розвиток української державності;
- Процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- Діяльність історичних осіб та політичних партій.

вміти:

- Порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- Оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- Співставляти історичні події, процеси з періодами(епохами);
- Розрізняти тенденційно подану інформацію;

- Орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- Вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- Аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- Самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, відповідь на конференцію, семінарське заняття;
- Вміти диспутувати, писати наукові студентські роботи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години/ 1,5 кредиту ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Україна з найдавніших часів до пер.пол XVIIст.

Тема 1. Найдавніша історія України.

Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту. Родові общини і племена. Археологічні та історико-лінгвістичні джерела про етнічну єдність південної групи східнослов'янських племен. Праукраїнський етнос. Розселення первісних людей. Мідний вік та епоха бронзи. Неолітична революція, Пам'ятки трипільської культури. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України. Залізний вік: формування цивілізованого суспільства. Народи Північного Причорномор'я (таври, кіммерійці, скіфи, сармати, готи). Етнокультурні зв'язки скіфів і сарматів із слов'янами. Антична цивілізація Північного Причорномор'я.

Східні слов'яни на території України. Розселення східних слов'ян. Війни з Візантією та їх наслідки. Економіка і соціальні відносини східних слов'ян. Передумови утворення держави у східних слов'ян.

Археологічні та історико-лінгвістичні джерела про етнічну єдність південної групи східнослов'янських племен. Праукраїнський етнос.

Тема 2. Утворення і розвиток держави Київська Русь.

Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X-1 половині XI ст. Запровадження християнства. Історичне значення християнізації Русі. Політична система. Соціально-економічний розвиток. Зовнішня політика київських князівств. Русь і кочівники.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Векликий. Занепад Київської Русі з другої половини XI ст. Посилення удільних князівств. Культура Київської Русі. Проблема формування народностей у Руській державі.

Тема 3. Галицько-Волинська держава.

Економічне і політичне зростання Галицького князівства. Внутрішня зовнішня політика Ростиславичів. Ярослав Осмомисл. Об'єднання Галицького і Волинського князівств Романа і Данила. Соціально-економічний та політичний розвиток. Галицько-волинська держава за наступників Данила Романовича. Поступове політичне ослаблення Галицько-волинського князівства.

Тема 4. Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV-пер.пол.XVIIст.).

Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська та Городельська унія. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України. Суспільна організація та соціально-економічні відносини. Магдебурзьке право. Литовські статuti. Православні братства в Україні. Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Посилення національно-релігійного гноблення. Культурно-релігійні рухи кінця XVI- першої половини XVII ст. П.Могила. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу.

Причини та джерела появи козацтва. Створення Запорізької Січі. Д. Вишневецький. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі. Основні етапи розвитку козацької державності. Реєстрове козацьке військо. Піднесення козацтва в другій половині XVI століття. Повстання під проводом К.Косинського і С.Наливайка. Показка повстань тимчасовий занепад Запорізької Січі. Боротьба козацтва з турками і татарами. Гетьман П.Сагайдачний. Хотинська війна. Козацькі повстання 1620-1630 рр. Причини поразки та наслідки повстань.

Модуль 2. Україна в XVII-XIX ст..

Тема 5. Визвольна війна українського народу сер. XVIIст. Утворення козацької держави.

Причини, характер і рушійні сили. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Початковий етап війни (1648-1649). Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б. Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького. Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битви під Батогом і Жванцем. Зближення України з Московією. Переяславська Рада. Березневі статті Б. Хмельницького 1654 року. Вхід України під протекторат Московії. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1657 рр.

Становище Гетьманщини після смерті Б. Хмельницького . Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І. Виговського. Гадяцька унія. Битва під Конотопом. Гетьманування Юрія Хмельницького. Поглиблення руйнівних процесів в Українській державі Історичне значення Визвольної війни українського народу. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій літературі.

Тема 6. Соціально-економічний та політичний розвиток України в др. пол XVII – XVIII ст.

Козацько-гетьманська держава у другій половині XVII ст. Доба Руїни Руїна: причини, суть, наслідки. Подолання наслідків Руїни на Лівобережжі в період правління І. Мазепи. Політика гетьманів Правобережжя та Лівобережжя. Запорізька Січ у політичній боротьбі двох берегів Дніпра. Колоніальна політика Російської імперії щодо України в XVIII ст. Обмеження автономії України в

складі Росії в I половині XVIII ст. Ліквідація автономії України в складі Росії в II половині XVIII ст.

Тема 7. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у пер.пол. XIXст.

Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ українських земель у складі іноземних держав. Чисельність населення та його етнічний склад. Розвиток товарних відносин і криза феодальної системи господарства. Стан сільського господарства. Початок промислового перевороту в Україні. Загострення соціальних суперечностей. Антикріпосницька боротьба народних мас. У. Кармелюк. "Київська козаччина".

Суспільно-політичний рух у Наддніпрянській Україні. Поширення західноєвропейських революційних ідей. Декабристський рух в Україні. Її "Південне товариство", "Товариство об'єднаних слов'ян": їх програмні завдання та діяльність. Вплив польського повстання 1830-1831 років на Україну.

Початок українського національного відродження. Кирило-Мефодіївське товариство: його програма та практична діяльність. Т. Г. Шевченко ідейний натхненник українського відродження. Вплив його творів на формування української національної ідеї.

Західноукраїнські землі під владою Австрійської монархії. Економічна і культурна відсталість Галичини, Буковини і Закарпаття. Діяльність "Руської традиції". Альманах "Русалка Дністровна". Український національний рух в Західній Україні під час революції 1848-1949 років в Австро-Угорщині. Головна руська рада.

Тема 8. Українські землі у др. пол. XIX ст.

Особливості економічного розвитку українських земель напередодні селянської реформи 1861 року в Росії. Законодавче скасування кріпосницького права. Особливості селянської реформи в різних регіонах України. Наслідки реформи. Реформи адміністративно-політичного управління: судова, земська, міського самоврядування, військова, шкільна, фінансова, цензурна та їх проведення в Україні.

Розвиток українських земель в пореформену добу. Соціально-економічна модернізація України. Особливості і перебіг промислового перевороту. Міста. Торгівля, розширення внутрішнього ринку. Розвиток товарного виробництва у сільському господарстві. Спеціалізація районів сільськогосподарського виробництва. «Цукрова революція». Товарне хліборобство та поширення українських сортів злакових в Російській імперії. Місце України у світовому землеробстві.

Революційно-демократичний рух в Україні. Польське визвольне повстання 1863 року та його поширення в українських землях. Антиукраїнська політика російського царизму. Циркуляр Валуєва 1863 року та Ємський указ 1876 року.

Український культурно-національний рух. Хлопомани. Народники. Діяльність громад. В. Антонович. М. Драгоманов. Національне життя в Галичині. Москвофіли. Народовці. Виникнення українських політичних товариств і партій. Зв'язок національне свідомої інтелігенції Галичини і Наддніпрянської України.

Модуль 3. Україна на поч. XX ст. Українська державність у 1917-1920рр.

Тема 9. Україна на поч. XX ст.

Розвиток капіталізму у промисловості та сільському господарстві, його особливості. Україна - один з найбільш розвинутих регіонів Російської імперії, її соціальне та національне гноблення. Суспільно-політичний та національний рух в Україні на початку XX ст. Співвідношення питань соціального і національного визволення у політичній думці. Утворення українських національних партій, їх роль в демократичних революціях в Росії. Діяльність загальноросійських партій в Україні. Студентський рух. Кооперативний рух.

Революція 1905-1907 рр. в Україні. Стратегія і тактика різних політичних сил. Маніфест 17 жовтня 1905 р. і ставлення до нього політичних партій. Українське питання у Державній думі. Українська думська громада у I та II Державних думах. Національне та аграрне питання в програмах і практиці політичних рухів і партій. Зростання національно-визвольного руху в Україні. Виникнення україномовної преси «Просвіти» в українському русі.

Пожвавлення визвольної боротьби населення західноукраїнських земель під впливом революції в Росії. Розмежування двох класових тенденцій в національно-визвольному русі

Третьочервневий державний переворот в Росії. Столипінська реформа та її проведення в Україні. Економічні і політичні наслідки реформи. Масові переселення українських селян до Сибіру і Далекого Сходу. Посилення царизмом політики національного гноблення та великодержавного шовінізму в Україні,

Тема 10. Україна в роки Першої світової війни.

Перша світова війна. Україна у планах іноземних держав. Ставлення до війни різних класів і партій. Утворення "Спілки визволення України". Головна Українська Рада. Українські січові стрільці. Еволюції політичної орієнтації ТУП в ході війни.

Успіхи й невдачі російських військ на Південно-Західному фронті. Господарська розруха і погіршення становища населення України в роки війни. Репресії проти українців в Російській і Австро-Угорській імперіях. Становище українців у Східній Галичині. Назрівання революційної кризи, активізація боротьби широких мас проти війни,

Тема 11. Українська державність в 1917 – 1921 рр. Початок Української революції. Утворення Центральної Ради.

Лютнева революція в Росії та її вплив на Україну. Виникнення Рад робітничих, селянських і солдатських депутатів. Призначення комісарів Тимчасового уряду в Україні. Утворення української центральної Ради, її соціальна база, партійний склад, програма. Початок українізації армії. Український Національний Конгрес. Перші кроки до національно-територіальної автономії у квітні-травні 1917 року. I Універсал Центральної Ради. Утворення Генерального секретаріату. II Універсал Центральної Ради. Проголошення автономії України. М. Грушевський, В. Винниченко. Збройне повстання в Петрограді в жовтні 1917 року та боротьба за владу в Києві. III Універсал Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки.

Конфлікт між Центральною Радою та урядом Радянської Росії. І Всеукраїнський з'їзд Рад. Проголошення в Харкові радянської влади. Боротьба політичних сил за владу в Україні. Вторгнення більшовицьких військ з Росії. Прийняття IV Універсалу Центральної Ради. Проголошення незалежності України. Досягнення і невдачі Центральної Ради у внутрішній і зовнішній політиці. Аграрні проблеми в Універсалах Центральної Ради.

Участь представників Центральної Ради в мирних переговорах в Брест-Литовську. Підписання мирного договору з Німеччиною. Окупація України німецькими та австро-угорськими військами. Криза Центральної Ради навесні 1918 року. Прийняття Конституції УНР. Гетьманський переворот.

Гетьман Скоропадський і його уряд. Проголошення української держави. Законодавча діяльність гетьманської адміністрації. Ставлення українських політичних партій до гетьманату. Внутрішня та зовнішня політика української держави. Аграрне питання в діяльності гетьманського уряду. Досягнення в національно-культурній політиці.

Повстансько-партизанська боротьба проти окупантів і гетьманського режиму. Зречення П. Скоропадського від влади. Утворення директорії, її склад, соціальна база, політика. Відновлення УНР. С. Петлюра. Соціальні програми Директорії.

Революційні події 1918 року на західноукраїнських землях. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Державотворчі процеси в ЗУНР. Зовнішньополітична орієнтація ЗУНР. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 року,

Відновлення радянської влади в Україні в 1919 році. Введення політики «воєнного комунізму». Націоналізація промисловості. Продовольча диктатура. Отаманщина. Наступ військ А. Денікіна і С. Петлюри. Конфлікт між петлюрівцями і денікінцями. Визволення України від денікінських військ і відродження УСРР в кінці 1919 року. Державне і господарське будівництво,

Варшавський договір Ю. Пілсудського і С. Петлюри. Радянсько-польська війна. Ризький мирний договір 1921 року. Втрата Україною національної державності.

Причини поразки та основні уроки української національно-демократичної революції 1917-1920 років.

Модуль 4. Україна в 1921 – 1945рр.

Тема 12. Українська РСР в умовах НЕПу (1921-1928рр.)

Соціально-економічна і політична криза початку 20-х років. Причини переходу до НЕПу. Скасування продрозкладки, його політичні і соціально-економічні наслідки. Суть та мета неп, особливості його здійснення в Україні,

Голод 1921-1923 років на півдні України: причини і наслідки. Аграрна політика більшовиків. Поступове відродження сільського господарства на основі неп.

НЕП у промисловості. Поява госпрозрахунку. Трестування промисловості. Відродження кредитно-фінансової системи. Монополія державної торгівлі. Перші наслідки відбудовного процесу. Відмова від нової економічної політики.

Тема 13. Закріплення радянської влади в Україні (1929-1938рр.). Перехід до форсованої індустріалізації.

Концепція планової економіки. Курс на форсовану індустріалізацію. Директивне господарювання. Створення нового господарського механізму. Результати перших п'ятирічок. Організація масових виробничих рухів (ізотовський, стахановський та інші). Наслідки індустріалізації. Промисловість України напередодні II світової війни.

Українське село наприкінці 20-х років. Структура землеволодіння у галузі сільськогосподарського виробництва. Рівень товарного виробництва. Хлібозаготівельна криза 1928-1929 років. Поворот до суцільної колективізації. Політика «розкуркулення селянства»: масштаби, наслідки. Завершення колективізації основної частини селянських господарств у 1931-1932 роках. Деградація сільськогосподарського виробництва в одержавлених колгоспах. Голодомор 1932-1933 років: його причини та наслідки. Згубні наслідки насильницької колективізації. Сільське господарство України напередодні II світової війни.

Тема 14. Західноукраїнські землі в 1921-1939 рр.

Західноукраїнські землі в 20-30-х роках. Режим соціального і національного гноблення на західноукраїнських землях. Розвиток національно-визвольного руху. Політичні партії, їх програми та діяльність. Українська Військова Організація, Організація Українських Націоналістів (ОУН), Українське Національно-демократичне Об'єднання (УНДО), Комуністична партія Західної України (КПЗУ). Карпатська Україна у вирі європейських подій.

Тема 15. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945рр.).

Причини і початок Другої світової війни. Українське питання у міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. Радянсько-німецький пакт про ненапад від 23 серпня 1939 року та його оцінка.

Вступ Червоної армії на західноукраїнські землі 17 вересня 1939 р. Політика сталінського режиму на західноукраїнських землях. Приєднання Північної Буковини та Південної Бессарабії до складу УРСР. Радянсько-німецький договір про дружбу і кордони (вересень 1939 року).

Початок війни Німеччини з СРСР. Оборонні бої радянських військ в Україні. Причини поразок і катастроф Червоної армії.

Мобілізація сил народу на відсіч німецько-фашистським загарбникам. Евакуація промислових підприємств, закладів науки і культури УРСР на схід. Бойові дії на південно-західному та південному напрямках. Оборона Києва, Одеси, Севастополя. Бої за Донбас.

Німецько-фашистський окупаційний режим в Україні. План «Ост», Адміністративний устрій окупованої України. Боротьба в тилу ворога. Утворення радянського підпілля і початок партизанського руху. Створення «другого фронту» в тилу ворога. Діяльність ОУН-УПА.

Визволення України Червоною армією. Битва за Лівобережну Україну Донбас. Форсування Дніпра. Визволення Києва. Бої на Правобережжі і в західних областях. Роль УРСР в остаточному розгромі фашистської Німеччини

та її союзників. Внесок українського народу в розгром фашистської Німеччини та її сателітів. Втрати України в II світовій війні.

Модуль 5. Україна 1945 – до сьогодення

Тема 16. Україна у перші повоєнні роки. 1945-поч.50х. рр.

Об'єктивні та суб'єктивні труднощі переходу до мирного будівництва. Людські втрати та матеріальні збитки, заподіяні Україні війною та фашистською окупацією. Міжнародна діяльність України, участь у створенні в роботі ООН. Зовнішньополітична діяльність України та її обмеженість. Невикористана можливість досягнення Україною реального суверенітету.

Відбудова народного господарства і особливості соціальної політики. Труднощі відбудовного періоду. Творча активність мас і допомога народів СРСР. Негативні явища у відбудові та економічному розвитку республіки, ігнорування екологічних наслідків промислового будівництва.

Труднощі відбудови сільського господарства. Голод 1946-1947 рр. Заходи для зміцнення суспільного господарства. Колективізація в західних областях України. Помилки в аграрній політиці держави.

Соціально-економічні та культурні перетворення в західних областях України. Возз'єднання всіх українських земель як фактор консолідації та дальшого розвитку української нації. Особливості, здобутки і трагічні наслідки соціальних перетворень та національної політики у західних областях. Насильницька колективізація. Масові депортації та репресії. Опір місцевого населення сталінському насиллю. Церковний собор 1946 р. та його негативні наслідки.

Перші кроки щодо подолання культу особи після смерті Й. В. Сталіна.

Тема 17. Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953-1964рр.).

Хрущовська «відлига» і її характер в Україні. Боротьба проти культу особи Сталіна та його наслідків. Початок реабілітації жертв сталінських репресій. Спроби лібералізації політичного режиму.

Економічні реформи М. С. Хрущова, їх суперечливий і непослідовний характер, загальна спрямованість і значення. Соціальні програми М. С. Хрущова.

Заходи щодо удосконалення управління модернізації промисловості Спроби подолання кризи в сільському господарстві. Участь України в освоєнні східних регіонів СРСР і цілинних земель.

Поява дисидентів в Україні. Зародження руху "шістдесятників", їх роль у національно-культурному житті. Переміни в кремлівському керівництві у жовтні 1964 р. та їх наслідки для України.

Тема 18. Україна у період загострення кризи радянської системи (сер.60-поч.80-х рр.). Політико-економічна криза системи.

Реформи середини 60-х років, їх згорання консерваторами в партійно-державному керівництві. Зупинення реабілітації і замовчування злочинної діяльності Сталіна. Деформації в структурі економіки України, хижацька експлуатація її багатств, будівництво хімічних підприємств, атомних електростанцій. Наростання екологічної небезпеки. Екстенсивний розвиток

сільського господарства, шкідливість кампанії щодо ліквідації «неперспективних» сіл.

Увільнення П. Ю. Шелеста. Дальше обмеження прав України. В. В. Щербицький як провідник русифікаторської політики центру. Україна в єдиному народногосподарському комплексі СРСР.

Політичні репресії 60-70-х років. Посилення реакції в духовному житті. Поглиблення нігілістичного ставлення до національної самобутності українського народу.

Розгортання правозахисного і дисидентського руху. Репресивні дії органів КДБ. Загострення гальмівних процесів у соціально-економічному та суспільно-політичному розвитку України.

Тема 19. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України 1985-1991рр.

Спроби М. С. Горбачова реформувати суспільство на шляхах прискорення, перебудови, гласності. Зміст терміна «перебудова». Періодизація перебудови. Проведення економічних реформ. Економічна політика центрального уряду і Україна. Погіршення економічної ситуації в Україні в другій половині 80-х років. Чорнобильська катастрофа та її наслідки.

Встановлення критики сталінізму. Зростання політичної активності народу. Гальмування перебудовних процесів в Україні. Національне пробудження українського народу. Реабілітація політичних в'язнів. Викриття злочинів тоталітарного режиму.

Народження Народного руху України і перетворення його в опозиційному до КПРС силу. Перші кроки в демократизації суспільно-політичного життя і утворення нових політичних партій та громадських об'єднань. Реформа виробничої системи. Вибори до Верховної Ради УРСР. Формування парламентської опозиції «Народної ради». Прийняття Декларації про державний суверенітет України. Курс національно-демократичних сил на утвердження державної та економічної незалежності республіки, утворення самостійної держави.

Спроба серпневого (1991 р.) перевороту у Москві та його наслідки для України. Схвалення Верховною Радою УРСР Акту проголошення незалежності України. Заборона діяльності КПУ. Участь інтелігенції, студентської молоді, засобів масової інформації в демократизації суспільства, відродженні національних традицій, розширенні сфери вжитку української мови.

Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Л. М. Кравчук Президент України.

Тема 20. Україна в умовах незалежності.

Прийняття Верховною Радою України нормативних актів для реформування економіки на шляхах підприємництва, переходу до ринкових відносин, приватизації, їх суперечливий характер. Зниження темпів промислового і сільськогосподарського виробництва. Криза кредитно-фінансової системи. Наростання інфляційних процесів і соціальної напруженості. Пошуки шляхів виходу з кризи і соціального захисту населення.

Формування багатопартійності в Україні. Класифікація політичних партій об'єднань, їх платформи у виборах до Верховної Ради України 1994 року.

Кампанія 1994 р. по виборах Президента України. Обрання Президентом Л. Д. Кучми. Його соціально-економічна та політична платформа. Кроки по її реалізації. Прийняття Конституції України. Виборча система України. Результати виборів Президента України в 1999 році. Вибори до місцевих Рад і до Верховної Ради України 2002 р. Послання Президента України до Верховної Ради України «про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2001 році» та «Європейський вибір». Концептуальні засади «стратегій» економічного та соціального розвитку України на 2002-2017 роки.

Концепція зовнішньої політики України. Визнання України зарубіжними державами, встановлення дипломатичних відносин, формування представництва у міжнародних організаціях, входження у світове співтовариство. Набуття Україною без'ядерного статусу. Зовнішньополітичні акції України щодо зміцнення миру і співробітництва, припинення воєнних конфліктів.

Підсумки історичного шляху українського народу найголовніші уроки історії його змагань за свободу, незалежність, соборність і державність. Перспективи на ХХІ століття.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

- Баран В.Д., Баран Я.В. Історичні витоки українського народу – К., 2005.
- Бойко О. Історія України - К., 2007.
- Борисенко В. Курс української історії. З найдавніших часів до ХХ ст. - К., 1998.
- Вілсон Е. Українці: несподівана нація – К., 2004.
- Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. - К., 2000.
- Грушевський М. Ілюстрована історія України – К., 1993.
- Залізняк Л. Походження українського народу – К., 1996.
- Лановик Б.Д., Лазарович М.В. Історія України. Навчальний посібник - К, 2007.
- Полонська-Василенко Н. Історія України. В 2-х томах - К., 2002.
- Попович М. Нарис історії культури України – К. 2001.
- Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України – К. 2008.

Допоміжна

1. Абетка української політики. Довідник. – К., 2008.
2. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі. – К., 1991.
3. Великий Українець: матеріали з життя і діяльності М.Грушевського. – К., 1992.
4. Верстюк, В, Дзюба О., Репринцев В. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник – К., 2005.
5. Винниченко В. Відродження нації. У 3 ч. – К., 1990.
6. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ ст.. – К., 1993.
7. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. – К., 1991.
8. Голод 1921-1923 років в Україні. Зб. документів і матеріалів. – К., 1993.
9. Голод 1932-1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів. – К.,
10. Голод в Україні 1946-1947: документи і матеріали. – К., Нью-Йорк, 1996.
11. Енциклопедія сучасної України. – К., 2001.

12. Енциклопедія українознавства. У 8-ми т. - К., 1995.
13. Котляр М., Кульчицький С. Довідник з історії України – К., 1996.
14. Історія української культури. У п'яти томах – К., 2001-2005.
15. Колективізація і голод на Україні (1929-1933). Зб. Док. і матеріалів. – К, 1993.
16. Кучер В. ОУН-УПА в боротьбі за незалежну Україну – К., 2000.
17. Півторак Г. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов: міфи і правда про трьох братів слов'янських зі спільної колиски – К., 2001.
18. Підкова І., Шуст Р. Довідник з історії України – Львів, 2003.
19. Україна у ХХ ст. (1900-2000). Зб. док. і матеріалів – К., 2000.
20. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. У 2 т. – К., 1996-1997.
21. Українське державотворення. Словник-довідник. К., 1997.

Інформаційні ресурси

ua

ua

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ диференційований залік

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка «відмінно (5)» ставиться, якщо студент демонструє глибоке і всебічне знання матеріалу, усвідомлює зміст та сутність філософських вчень в їх історичному розвитку, вільно орієнтується серед основних категорій філософії. Студент усвідомлено формулює думки і теоретичні концепції, підкріплюючи теоретичні знання здатністю до аналізу та узагальнення.

Оцінка «добре (4)» - студент показує знання і уміння з дисципліни, свідомо орієнтується у змісті навчального матеріалу, але припускається окремих незначних помилок.

Оцінка «задовільно (3)» - студент має знання і уміння з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, не систематизований характер. Виклад матеріалу відбувається з порушенням логіки. Мають місце суттєві помилки, а аргументація на захист своєї позиції дуже слабка, відсутня здатність до наукового узагальнення.

Оцінка «незадовільно (2)» - студент виявляє незнання більшої частини матеріалу, допускає грубі помилки у формуванні визначень, спотворює їх зміст. Знання носять фрагментарний характер. Творчий підхід до розв'язання проблем відсутній.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

1. Семінарські заняття згідно навчального плану.
2. Поточний контроль на аудиторних заняттях у формі опитування, тестування, перевірка знань та конспектів тем на самостійне вивчення.
3. Контрольна робота.
4. Диференційований залік в III семестрі.